

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 10^{ΗΣ} ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1963

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΙΩΑΝΝ. ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

ΔΙΑΔΟΧΗ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ

Ἀρχομένης τῆς συνεδρίας ὁ Πρόεδρος τοῦ παρελθόντος ἔτους κ. **Ἐπαμ. Θωμόπουλος**, λαβὼν τὸν λόγον, ἠὺχαρίστησεν, ὥς κάτωθι, τὰ μέλη, τὸν Γενικὸν Γραμματέα καὶ τὸ προσωπικὸν τῆς Ἀκαδημίας διὰ τὴν συνδρομὴν ἣν παρέσχον εἰς αὐτὸν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν προεδρικῶν του καθηκόντων, εἶτα δὲ ἐκάλεσε τὸν Πρόεδρον τοῦ ἔτους 1963 κ. **Ἰωάνν. Θεοδωρακόπουλον** καὶ τὸν ἀντιπρόεδρον κ. **Ἰωάνν. Ξανθάκη**ν, ὅπως καταλάβουν τὰς θέσεις των εἰς τὸ προεδρεῖον.

Κύριοι Συνάδελφοι,

Παραδίδων σήμερον τὴν προεδρίαν τῆς Ἀκαδημίας ὀφείλω πρωτίστως νὰ ἐκφράσω πρὸς ἅπαντας ὑμᾶς τὰς θερμὰς εὐχαριστίας μου καὶ ὅλως ἰδιαιτέρως πρὸς τὸν Γενικὸν Γραμματέα τῆς Ἀκαδημίας Ἀκαδημαϊκὸν κ. Ἀναστάσιον Κ. Ὁρλάνδον διὰ τὴν σημαντικὴν συμπαράστασιν καὶ τὴν βοήθειαν τὴν ὁποίαν μοι παρέσχε κατὰ τὴν ἐνάσκησιν τῶν προεδρικῶν καθηκόντων.

Ὅφειλω ὡσαύτως νὰ ἐκφράσω ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης τὰς εὐχαριστίας μου εἰς ἅπαν τὸ προσωπικὸν τοῦ γραφείου τῆς Γενικῆς Γραμματείας καὶ τὸ ἐπιστημονικὸν προσωπικόν, τὸ ὁποῖον καίτοι λίαν ἐνάριθμον εἰργάσθη ἀόκνως μετὰ ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῆς πολυμεροῦς ὑπηρεσίας καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τὸν ἀκάματον Ἐφορον κ. Γεώργιον Βέλτσον, ὁ ὁποῖος διὰ τῆς μακροχρονίου πείρας αὐτοῦ, τῆς ἐνημερότητός του εἰς πάντα τὰ ζητήματα καὶ τῆς δραστηριότητός του, τῆς γνωστῆς ἄλλως τε εἰς πάντας ἡμᾶς, μὲ κατετόπιζεν εἰς διάφορα θέματα, πολλὰ τῶν ὁποίων ὡς ἐκ τοῦ βραχείου χρόνου τῆς προεδρικῆς μου θητείας δὲν ἦτο εὐχερὲς νὰ κατέχω.

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς κ. Ὁρλάνδος κατὰ τὴν πανηγυρικὴν συνεδρίαν τοῦ παρελθόντος Δεκεμβρίου ἐξέθηκεν ἐν ἀναλύσει καὶ ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ τὸ κατὰ τὸ πα-

ρελθὸν ἔτος 1962 συντελεσθὲν ἔργον τῆς Ἀκαδημίας, ὥστε νὰ παρέλκη νὰ κάμω λόγον ἐκ νέου περὶ αὐτοῦ.

Πολλὰ ζητήματα ἐλύθησαν κατ' εὐχὴν. Τὸ σπουδαιότερον ὅμως, τοῦ ὁποίου, ὡς ἐπλίζομεν, ἐπείκειται ἢ ἐπίλυσις, εἶναι τὸ ἀπὸ μακροῦ χρόνου ἐκκρεμοῦν ζήτημα τῆς ἐπανδρώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τῶν ἐπιστημονικῶν ἀρχείων τῆς Ἀκαδημίας καὶ τῆς βελτιώσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ προσωπικοῦ. Ψηφισομένου τοῦ σχετικοῦ νομοσχεδίου θὰ δυνηθῇ ἡ Ἀκαδημία νὰ ἀναπτύξῃ ἔτι μᾶλλον τὸν κύκλον τῶν ἐργασιῶν της καὶ νὰ πραγματώσῃ τοὺς ἐπιδιωκομένους σκοποὺς αὐτῆς.

Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἐπιθυμῶ νὰ καταστήσω εἰς ὑμᾶς γνωστόν, κύριοι συνάδελφοι, εἶναι, ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Προεδρίας μου ἐφρόντισα νὰ παραμείνω πιστὸς ἄνευ οὐδεμιᾶς παρεκκλίσεως εἰς τοὺς διέποντας τὰ τῆς Ἀκαδημίας θεσμούς.

Παραδίδων ἤδη τὴν προεδρίαν εἰς τὸν ἐπιφανῆ συνάδελφον κύριον Ἰωάννην Θεοδωρακόπουλον, εὐχομαι, ὅπως ἐν ἀδιαπτώτῳ ὑγείᾳ ἐπιτελέσῃ τὸ ἐμπιστευθὲν εἰς αὐτὸν ὑπὸ τῆς Ὀλομελείας ἔργον καὶ διὰ τῆς διακρινούσης αὐτὸν δραστηριότητος καὶ θεληματικότητος προωθήσῃ τὸ ἔργον τῆς Ἀκαδημίας.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον κ. Ἰω. Θεοδωρακόπουλον καὶ τὸν Ἀντιπρόεδρον κ. Ἰω. Ξανθόκη, ὅπως καταλάβωσι τὰς θέσεις αὐτῶν ἐν τῷ Προεδρείῳ.

*

Ἀκολούθως ὁ κ. Ἰωάνν. Θεοδωρακόπουλος, ἀφοῦ κατέλαβε τὴν θέσιν σιν του ὡς Προέδρου τοῦ τρέχοντος ἔτους, ηὔχαρίστησε τὰ μέλη διὰ τὴν ἐκλογὴν του καὶ ἐξέθηκεν ἐν συνεχείᾳ, ὡς κατωτέρω, τὰς σκέψεις του περὶ τοῦ ἔργου ἐν γένει τῆς Ἀκαδημίας.

Ἀναλαμβάνων τὰ καθήκοντα τοῦ Προέδρου τῆς Ἀκαδημίας εἰς τὴν διακονίαν τῶν ὁποίων μὲ ἔταξεν ἡ ὑμετέρα ψῆφος, αἰσθάνομαι τὴν ὑποχρέωσιν, νὰ εὐχαριστήσω ὑμᾶς, ἀξιότιμοι κύριοι συνάδελφοι, ἀπὸ καρδίας διὰ τὴν ὑψίστην ταύτην τιμὴν.

Συνάμα συναισθάνομαι βαθύτατα τὸ βάρος τῆς τιμῆς ταύτης καὶ ὑπόσχομαι νὰ διαθέσω ὅλας μου τὰς δυνάμεις, προπαντὸς ὅμως ὅλην μου τὴν ἀγάπην, πρὸς ἐδόωσιν τοῦ ἔργου τῆς Ἀκαδημίας.

Τὸ ἔργον Ἰδρύματος, ὡς ἡ Ἀκαδημία, εἶναι ἔργον μακρᾶς πνοῆς καὶ καλύπτει ὅλους τοὺς δημιουργικοὺς τομεῖς τῆς ζωῆς τοῦ ἔθνους. Ἰδοὺ πῶς ὁ ἰδρυτικὸς νομοθέτης περιγράφει τὸ ἔργον τοῦτο : « Ἡ Ἰδρυσις Ἀκαδημίας ἐν Ἑλλάδι εἶναι ἀνάγκη ἐκ τῶν μεγίστων, ὅπως φωτίξῃ καὶ χειραγωγῇ τὰς δημοσίας ὑπηρεσίας, μελετᾷ καὶ καλονύξῃ τὰ τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν γλώσσης, παρασκευάζῃ καὶ συντάσῃ καὶ δημοσιεύῃ τὴν γραμματικὴν, τὸ συντακτικὸν καὶ τὰ λεξικά αὐτῆς, ἐρευνᾷ καὶ ἐκδίδῃ ἀκριβῶς τοὺς μεγάλους Ἑλληνας συγγραφεῖς, μελετᾷ καὶ τελειοποιεῖ τὴν δημοσίαν ἐκπαίδευσιν,

σπουδάζει καὶ ἀποκαλύπτει τὴν πίστιν τῆς χώρας, καθοδηγῇ καὶ φωτίζει τὴν ἐπιτυχὴ ἐκμετάλλευσιν τῶν φυσικῶν θησαυρῶν καὶ ἰδιοτήτων αὐτῆς, μελετᾷ καὶ ἐρευνᾷ τὴν Ἑλληνικὴν ἱστορίαν, νομολογίαν καὶ ἀρχαιολογίαν, συλλέγει καὶ σπουδάζει τὰ ἥθη καὶ τὰ ἔθιμα, τὰς διαλέκτους καὶ τὸν γλωσσικὸν θησαυρὸν, τὰς παροιμίας, τοὺς μύθους καὶ τὰς παραδόσεις, τὴν δημώδη μουσικὴν καὶ ποίησιν καὶ καθόλου τὰ τοῦ βίου καὶ τῆς λαογραφίας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, σφυρηλατῇ νέα ὅπλα ἀσφαλείας, ἀκμῆς καὶ δόξης τοῦ κράτους, ἐνθαρρύνει καὶ ζωογονεῖ τὰς πνευματικὰς ἀρετὰς τοῦ ἔθνους, δημιουργεῖ καὶ ἀναδεικνύει ἀκμαίαν καὶ σελαγίζουσαν νεωτέραν Ἑλληνικὴν ἐπιστήμην καὶ ἐν γένει ἐξυπηρετῇ καὶ προάγει τὰ μεγάλα φυσικὰ καὶ ὕλικά συμφέροντα τοῦ τόπου ».

Εἶναι φυσικόν, ἡ συνδρομὴ ἑνὸς μέλους τῆς Ἀκαδημίας, τὸ ὅποιον προΐσταται τῶν ἐργασιῶν ταύτης κατὰ τὴν ἐνιαύσιον αὐτοῦ προεδρικὴν θητείαν, συγκρινομένη πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ ἔργου τοῦ ιδρύματος, νὰ εἶναι μικρὰ καὶ νὰ μὴ φαίνεται. Ὅμως ὁ θεσμὸς τῆς ἐνιαυσίου θητείας τοῦ Προέδρου εἶναι σοφώτατος, προκειμένου περὶ ἰδρύματος τοῦ ὁποῦν τὰ μέλη εἶναι ἰσότημα καὶ ἴστανται εἰς τὴν κορυφὴν τῆς πνευματικῆς ἡγεσίας τοῦ τόπου.

Τὰ προβλήματα τῆς Ἀκαδημίας εἶναι γνωστὰ εἰς ὅλους ἡμᾶς, δύνανται δὲ νὰ καταταχθοῦν εἰς τέσσαρας μεγάλας κατηγορίας : Πρῶτον εἶναι τὰ προβλήματα ἅτινα μελετῶνται καὶ προάγονται ἀπὸ τὰ ἐπιστημονικὰ συνεργεῖα τῆς Ἀκαδημίας, τὰ λεγόμενα ἐπιστημονικὰ Ἀρχεῖα. Τὸ συντελούμενον ἔργον ὑπὸ τῶν συνεργείων τούτων συνίσταται εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ἐρευναν, κατανόησιν, ἐρμηνείαν καὶ παράστασιν διὰ τοῦ λόγου τῆς ὅλης πνευματικῆς ἱστορίας τοῦ ἔθνους ἡμῶν. Ὅμως, αἱ ὑπάρχουσαι διὰ τὸ ἔργον τοῦτο ἐπιστημονικαὶ δυνάμεις καὶ τὰ πρὸς τοῦτο ἐκάστοτε διατιθέμενα μέσα δὲν ἐπαρκοῦν. Παρὰ ταῦτα πιστεύω, ὅτι ὁ ρυθμὸς τοῦ συντελουμένου ἔργου εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιταχυνθῇ ἐν τινι μέτρῳ. Δηλῶ δὲ, ὅτι προσωπικῶς θὰ καταβάλω πᾶσαν προσπάθειαν διὰ τὴν αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐπιστημονικῶν συνεργατῶν καθὼς καὶ τοῦ ποσοῦ τῶν διατεθειμένων χρηματικῶν μέσων.

Ὅλα τὰ ὑπὸ τῶν ἐπιστημονικῶν συνεργείων μελετώμενα κεφάλαια τῆς πνευματικῆς ζωῆς τοῦ ἔθνους ἐνδιαφέρουν ἐξ ἴσου τὸ παρὸν καὶ ἀποτελοῦν τὰς μονίμους καταβολὰς τῆς πνευματικῆς ζωῆς τοῦ ἔθνους διὰ τὸ μέλλον. Δὲν θὰ εἴπω ὅμως ὑπερβολὴν, ἐὰν ἐπισημάνω τὸ μέγα ἐνδιαφέρον ἀλλὰ καὶ τὴν μεγάλην ἀνάγκην καὶ θὰ ἔλεγον τὴν δύναμιν τοῦ παρόντος διὰ τὸ κεφάλαιον τῶν κλασσικῶν κειμένων.

Δευτέραν κατηγορίαν προβλημάτων ἀπαρτίζουν τὰ διὰ τῶν ἐπιστημονικῶν ἀνακοινώσεων προβαλλόμενα ἐκάστοτε ὑπὸ τῶν τακτικῶν μελῶν τῆς Ἀκαδημίας καὶ ἐρευνώμενα θέματα. Διὰ τῶν ἀνακοινώσεων τούτων προάγονται τὰ πεδία ἐρεῦνης τῶν κατ' ἰδίαν ἐπιστημῶν καὶ μετακινοῦνται κατὰ τὸ δυνατόν τὰ ὅρια τῆς γνώσεως. Ἐκαστον μέλος εἰς τὸν τομέα τοῦτον συνεισφέρει τὸ κατὰ δύναμιν καὶ συνδέει τὸ ὄνο-

μά του καὶ τὸ ὄνομα τῆς Ἀκαδημίας μὲ τὴν μακροαίωνα παράδοσιν τῆς ἐπιστήμης. Καὶ τὸ ἐλάχιστον εἶναι ἐδῶ ἀξιόλογον, διότι ἡ ἐπιστήμη εἶναι ἔργον γενεῶν.

Τὸ ἔργον ὅμως τῶν ἐπιστημονικῶν συνεργειῶν τῆς Ἀκαδημίας, ὡς ταῦτα ἀναπτύσσονται καὶ θὰ ἀναπτυχθοῦν περαιτέρω, ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος τῶν χώρων τῶν ἀναγκαιούντων διὰ τὴν ἄνετον ἐγκατάστασιν αὐτῶν. Τὰ προβλήματα λοιπὸν τὰ συνδεόμενα πρὸς τὴν ἀπόκτησιν τῶν χώρων καὶ τῶν ἐγκαταστάσεων ἐν αὐτοῖς τῶν Ἀρχαίων ἀποτελοῦν τὴν τρίτην κατηγορίαν τῶν προβλημάτων, τὰ ὅποια πρέπει ὅπωςδῆποτε νὰ λύσῃ ἡ Ἀκαδημία, ἐφ' ὅσον θέλει νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τοὺς ὑψηλοὺς σκοποὺς, οὓς αὕτη ἐπιδιώκει. Ἦδη ἡ Σύγκλητος συνέστησεν εἰδικὴν ἐπιτροπὴν κτιρίων, ἥτις συζητεῖ τὸ θέμα τοῦτο καὶ θὰ εἶμαι εὐτυχής, ἂν δυνηθῶ ἐγκαίρως νὰ φέρω ἐνώπιον τῆς Ὀλομελείας συγκεκριμένας προτάσεις τῆς Συγκλήτου.

Τέλος ὑπάρχει μία κατηγορία προβλημάτων διοικητικῶν, τὰ ὅποια πρέπει ὡσαύτως τὸ ταχύτερον νὰ εὑρὼν τὴν δέουσαν λύσιν των. Ἡ ὁργάνωσις τῶν γραφείων τῆς διοικήσεως τῆς Ἀκαδημίας πρέπει νὰ γίνῃ ἐπὶ στερεῶν βάσεων. Ἰδρύματα ὡς ἡ Ἀκαδημία ἐπιβάλλεται νὰ διασώζουσιν τὰ ἀγαθὰ τῆς κεκτημένης διοικητικῆς πείρας προσώπων ἀναλωσάντων τὸν βίον των ἐν τῇ διακονίᾳ ταύτῃ, συνάμα ὅμως καὶ ν' ἀνανεώνουν τὰς διοικητικὰς αὐτῶν δυνάμεις.

Ὅμως τὸ ἔργον τῆς Ἀκαδημίας ἐκτείνεται πολὺ πέραν τῶν ἀνωτέρω γενικῶν σχημάτων. Ἡ Ἀκαδημία νοεῖται ὡς ὁ ὕπατος οἶκος τοῦ πνεύματος, τὸ δὲ πνεῦμα ἔχει τὸ προνόμιον καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀκτινοβολίας. Διὰ τοῦτο πιστεύω, ὅτι ἡ ἀκτινοβολία τοῦ πνεύματος τῆς Ἀκαδημίας ἀνάγκη πᾶσα νὰ γενικευθῇ καὶ νὰ ἐνταθῇ. Συνεπῶς ἡ παρουσία τῆς Ἀκαδημίας ἡ ὁποία δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ ἡ κιβωτὸς τοῦ πνεύματος τοῦ ἔθνους πρέπει νὰ γίνῃ καθολικὴ εἰς τὴν συνειδήσιν τοῦ λαοῦ. Ὅλα τὰ μεγάλα θέματα τῆς ζωῆς τοῦ λαοῦ μας πιστεύω, ὅτι εἶναι πρωτίστως θέματα τῆς Ἀκαδημίας. Εἰς τὴν σημερινὴν μάλιστα κρίσιμον ἐποχὴν ὁπότε, ὡς φαίνεται, ἡ ἰσχὺς τῶν ἰδεῶν εἰς τὸν μεγάλον ἀγῶνα τῆς ἀνθρωπότητος εἶναι περισσότερον ἀποφασιστικὴ τῆς δυνάμεως τῶν ὕλικῶν μέσων, Ἰδρυμα ὡς ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν δύναται καὶ πρέπει νὰ σταθῇ ἐγγύτατα εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ λαοῦ καὶ νὰ τοῦ παράσχῃ ὅλα τὰ πνευματικὰ ὅπλα διὰ τὴν περαιτέρω ἐπιβίωσίν του καὶ τὴν ὕλικήν, ἠθικήν καὶ πνευματικὴν ἀνάδειξίν του εἰς τὸν σκληρὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς.

Ἐν τῷ πνεύματι τούτῳ εὐχομαι εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν, ἥτις εἰσέρχεται εἰς τὸ 38ον τῆς ζωῆς της, λαμπρὸν μέλλον.

Ὁ Πρόεδρος ἐκφράζει προσέτι τὴν χαρὰν του, διότι παρίσταται εἰς τὴν συνεδρίαν ὁ ἐπιφανὴς ἐπιστήμων ἱατρός, κ. Π. Κ α β β α δ ί α ς, ἀντεπιστέλλον μέλος τῆς Ἀκαδημίας.